

toet overmorgen. Zoo blijft men talmen
beel het leven lang. Er is immers geen
haast bij; geschiedt de bekeering in dit
leven niet, dan kan het eevengoed na dit
leven. De poort der genade blijft toch
openstaan.

Zoo maakt deze leer zorgeloze menschen.
Ze is een slaappmiddel, dat de conscientie
verdooft. Niet in eens. Nog werkt daartoe
de ernst van Gods Woord, dat ons toeroept:
haast u om uws levenswil te zeer na. Maar
het gif zal allengs verder doordringen; het
begint werkt door, ook al heeft men het
zoo niet bedoeld. En het gevolg zal wezen,
dat de prediking alle kracht verliest.

Daarom hebben onze Kerken hier wel
toe te zien en geen oogenblik te duldten,
dat zulk een noodlottige dwaaller ook in
onze kringen zou binnensluipen. En waar
deze dwaaller zich juist aan dat geloofs-
artikel van Christus' nederdaling ter helle
vastknoopt, ons daardoor langs een zijweg
haar onschijnlijke gevoelens in de Kerk
binnen te dragen, moet hij dit artikel dub-
bel de wacht worden gehouden. Deze dwaal-
ler is toch veel gevaarlijker dan wat
Rome leert van Christus' nederdaling naar
de hel om de geloovige aartsvaders te ver-
lossen. Bij Rome valt de beslissing nog in
dit leven, want deze aartsvaders zijn in het
geloof aan Christus ontslagen. Maar deze
nieuwe leer laat Christus het Evangelie
prediken aan alle afgestorven zielen, ook
aan hen, die in hun leven van het Evangelie
niets wilden weten.

Leestafel.

WANDKAART VAN PALESTINA door Dr. A.
NOORDTJEN en H. v. ZUYLEN, met medewerking
van Dr. H. BLINK, Meppel, H. ten Brink.
Met groote ingenomenheid begroeten we dit
hulpmiddel voor het onderwijs in de bijbelsche
geschiedenis, dat in twee edities verscheen,
aangevend door den uitgever als „Editie A“
en „Editie B“.

Wij meenen, dat hetgeen beide edities bieden,
het duidelijkst aan onze lezers kan worden
voorgesteld, wanneer we eerst bespreken wat
ze met elkaar gemeen hebben, om vervolgens
te wijzen op hetgeen „Editie A“ bovendien
geeft.

Allereerst geven beide edities de hoofdkart,
welke grenzen ruim zijn getrokken, n. l. ten
Noorden van Sidon en Damascus, ten Oosten
van Silcha, ten Zuiden van Tamar en Rehoboth
en ten Westen van Gerar. In de bijgevoegde
de handleiding zeggen Dr. Noordtjen en de heer
v. Zuylen: „Eene kaart van Palestina moet
aan een twaalf eischen beantwoorden. Ze moet
seer nauwkeurig de bergteekening aangeven en
ze mag niet lijden aan overlading. Het eerste
is noodig, omdat alleen nauwkeurige kennis van
den bodemvorm in staat stelt, tal van verschijn-
selen in de geschiedenis van Israël juist te be-
oordeelen“. Nadat dit met een paar voorbeelden
is toegelicht, gaan de bewerkers aldus voort:
„En wat den tweede eisch betreft: alleen die
plaatsen welke een rol hebben gespeeld in de
geschiedenis van Israël en van het Jodendom,
behooren op zulk een wandkaart thuis. De
leering mag niet lastig gevallen worden met
die, welke slechts een enkele maal worden ge-
noemd, maar dient door middel van de opge-
geven plaatsen zich een beeld te kunnen vor-
men van de hoofdbegeertenissen der bijbelsche
geschiedenis“.

Aan bewerkers en drukker nu komt groote lot
toe voor de wijze, waarop ze met deze twee
eischen hebben rekening gehouden. Wat den
eersten eisch betreft, zal het wel altijd de groote
moelijkheid blijven, om het juiste compromis
te treffen tusschen nauwkeurigheid en duidelijk-
heid. Op de hoofdkart is de terreinhoogte in
niet minder dan twaalf verschillende tinten aan-
gegeven. Het komt ons voor, dat eenige ver-
mindering van dit aantal aan de duidelijkheid
ten goede zou zijn gekomen, zonder dat er de
nauwkeurigheid te zeer door geschaad werd.
Toch moet aan den anderen kant erkend, dat de
levendigheid der voorstelling door dezen
kleurenrijkdom wordt verhoogd. Het is inder-
daad een lust voor het oog, over deze kaart
niet te wandelen.

Behalve de hoofdkart bieden beide edities
een zeer duidelijk plattegrond van Jerusalem.
Het is hier niet de plaats voor wetenschappelijke
discussie over de vraagstukken, waarvoor de
plaatsbeschrijving van het oude Jerusalem
sich niet stelt. Wij merken alleen op, dat de
bewerkers — in overeenstemming met de
meeste tegenwoordige geleerden — aannemen,
dat de burch der Jebusieten, welken David ver-
overde, op den Zuid Oostelijken heuvel lag,
terwijl anderen — in aansluiting aan den groen-
den kenner van Palestina Thomsen — dezer
burch zoeken op den Zuid Westelijken heuvel,
den z. g. Boven-Sion in verband waarmee zij
den ook het Tyropoon-dal een andere
plaats aanwijzen.

„Editie A“ nu geeft, behalve het genoemde,
in de eerste plaats een kaart van de twaalf
stammen, „om“, zooals de heeren NOORDTJEN
en v. ZUYLEN in de Handleiding zeggen, „te
ontkomen aan het gewone gebrek van een
wandkaart van Palestina, dat hier de verschil-
lende tijdperken van Israël's geschiedenis tot
een vaak onkenbaar geheel zijn doorgeworpen“.
Inderdaad zou de duidelijkheid der hoofdkart
te zeer onder hebben geleden, wanneer de namen
der stammen er niet overal in groote letters op
waren aangebracht. Toons geeft de hoofdkart
alleen in verschillende roode stippenlijnen de
politieke grenzen ten tijde van Jesus' omwan-
delling, terwijl op de eerste bijkaart de stammen
niet verschillende kleuren zijn aangeduid. Ook
hier onthouden wij ons van wetenschappelijke
discussie. Alleen vragen we, of niet uit Josua
19: 26 moet worden afgeleid, dat het aan Aser
toegewezen gebied voor een klein gedeelte ten
Zuiden van den Karmel lag.

Een gelukkige gedachte was het, op deze
stammenkaart de plaatsen aan te geven, welke
niet tenzond door Israël in bezit zijn genomen.
„Op die wijze“, zoo zeggen de bewerkers terecht,
„zal het den leerling mogelijk zijn, zich althans
eenigermate een beeld te vormen van den toestand
van Israël tot aan het optreden van David“.
Vender geeft „Editie A“, behalve een twaalf
stammen-profielen, kaarten van het Sinai-schie-
deland, de Eufraat-Tigris-Vlakte, en de Reizen
van Paulus. Op deze drie kaarten zijn de hoog-
tepunten slechts in vier kleuren aangegeven,
noodzakelijk om de duidelijkheid niet te wenschen over-
lasten. Op alle drie komt de samenhang van
Palestina met de omringende landen zeer goed
uit. Die van het Sinai-schieveland geeft tevens
in roode letters aan, welke niet-Israëlische
volken in en om Kanaän hebben gewoond.

Twee drukfouten zijn ons opgevallen. Op de
kaart van de Eufraat-Tigris-Vlakte staat Esch
voor Erec, en op de hoofdkart begint de
naam der Araba (ten N. van de Doodse Zee)
met een B in plaats van met een A.

Veel goeds ware nog van deze kaart te zeggen.
De auteurs hebben een voortreffelijk stuk
werk geleverd en aanspraak op den dank van
wie getoepen zijn onderricht in bijbelsche ge-
schiedenis te geven. Wij wenschen hun wand-
kaart spoedig een plaats in onze catechisatie-
kassas en schoolvertrekken.

2. GEILLUSTREERDE CHRISTELIJKE SCHEUR-
KALENDER VOOR 1910. J. N. Voorhoeve's Gra-
venhage.

Ook de heer Voorhoeve zond ons een Christe-
lijken Scheurkalender ter aankondiging.
Gaarde voldoen wij aan zijn wensch, want
deze kalender is zoo naar vorm als inhoud ver-
dienstelijk. Tekst en teekeningen zijn zeer
gelukkig, en de tekst aan de voorzijde houdt
verband met het verhaal aan de achterzijde.
Wat deze kalender ook zeer aantrekkelijk maakt
zijn de daarin opgenomen 12 bijbelsche platen
in kleuredruk, getekend door den heer J. H.
Jansz Jz. Men vindt hier een EERSTE REDE,
en wel uit de geschiedenis van de Schepping
tot den Torenbouw van Babel.

Het schild met het opschrift: „DE HELFT IS
MIJ NIET AANGEREED“, geeft: „De ontmoeting
van koning Salomo en de koningin van Scheba“.
Deze Salomo ziet er wel een beetje heel weinig
semietich uit.

Als Premiestuk wordt aangeboden: „Van Slaaf
tot Overwinnaar“, de levensgeschiedenis van den
bekenden Chineeschen geleerde Hsi, die in 1873
christen werd. Een boek wijf beweert naar dat
van HOWARD TAYLOR door A. LUKKENS. Ook
voor de kennis der zending in China zeer be-
langrijk.

Dereenigingaleven.

VEREEN. TOT CHRIST. VERZ. VAN
KRANKZ. IN ZEELAND.

„Gode zij dank, dat men in de laatste tijden
de krankzinnigen als voorwerpen van barmhar-
tigheid is gaan beschouwen. Nog niet zoo lang
liggen de tijden achter ons, dat men een krank-
zinnige en een misdadiger onder één dak
huisvestte, omdat het „gekenhuis“ als onder-
aardeling aan het inlichting verboden was. De
gevangenaars hadden toen ook de zorg voor
de krankzinnigen, en poogden door ruw
geweld die ongelukkigen „tot rede“ te brengen.
Wat wanhopende en overschietbare arbeid voor
de stekbewaarders! Wat droefv en pijnlijk lot
voor die slachtoffers der gerechtelijke dwaling!
Eere aan de fransche psychologen en psychiaters,
die aan deze mishandeling der geesteskranken
een einde gemaakt hebben.“

„En nog meer dankbaar zijn we voor wat
Engeland ons te dezen opzichte schenkt. Immers
toen men den krankzinnige als patient ging
beschouwen, werd eerst heel gezocht in de zo
genaamde paedagogische methode, waarbij men,
met de beste bedoeling, door spartaansche ge-
strengheid alle vreemde uiting van het gekrenkte
stelsel wilde onderdrukken. Een onzer peri-
odieken (Wetenschap, Bl. Nov. 1908) deelde
omlans nog eens mede welke middelen werden
aangewend. Men ontstak in het vertrek van
den patiënt plotseling een hel schitterend en
sterk knetterend vuurwerk, of schoot onverwachts
pijstoschoten vlak langs zijn oor af. Men ging
met hem wandelen, en wierp hem onverhoeds
in een sloot. Ook wel bood men een touw
over zijn oksels, heescht hem in de hoogte en
liet hem dan in duizelingwekkende vaart naar
omlaag schieten. Lag de ongelukkige te slapen,
men wierp van uit de hoogte een emmer ijkkoud
water op zijn lichaam. Of wel men sloot hem
op in een donker hol met geestelijk ongedierte.
Als „bijzondere middelen“ beval men aan:
sterk bijtende Spartaansche vlieg op de huid smeren,
de voeten met brandendeels bestrijken,
gloeiende lak op het lichaam laten afdruppen.
Soms ook bood men den lijder — en dat
alles, zoo men meende, voor zijn bestwil —
een zak vol levende mieren op zijn blooten
rug. Zelfs werd de „Hornische machine“ uitge-
bracht, een soort bank, waarop de patiënt,
overlangs uitgetrekt, met razende snelheid in
de ronnte gedraaid werd.“

Uit Engeland kwam echter de tegen tot het
continent van de methode, die leerde, de krank-
zinnigen liefderlijk als zieken te behandelen.
„Dientengevolge bouwde men nu geen kerker-
achtige „gekenhuizen“ meer met getraliede
vensters, maar rustige herstellings-orden en
schoone paviljoenen in frische tuinen, gelegen
bij lommerrijke bosschen. De kranken werden
behandeld naar den eisch hunner ziekte. Men
legt ze in bed, geeft ze baden, doet ze geniet-
ten van de frische lucht, spreekt ze liefderlijk
toe en behandelt ze zoo zacht en tegemoet-
komend als mogelijk is.“

„Het schoone resultaat van deze methode is
dat de patiënten veel kalmer worden, dat de
woestheid verminderd, dat de omgang tusschen
verplegers en verpleegden vertrouwelijker wordt.
En wat waarlijk niet het minste is, dank zij
deze medische methode, komen metterdaad vele
gevallen van genezing voor. Dat alles nu is daer-
aan te danken, dat God het menscheijk oog
voor het lijden dezer zielsongelukkigen heeft
geopend, dat een geest van ontferming zich
van ons hart heeft meester gemaakt, dat onze
ziel in barmhartigheid tot de ellendigen uitgaat,
om medelijdend de helpende hand aan die deer-
niwaardigen toe te steken. Men weet en ver-
staat, dat de krankzinnigen „voorwerpen van
barmhartigheid“ zijn, en dat de barmhartigheid
hier een heilige roeping ontvangt, een wel moet
lijke, doch ook heerlijke taak zich niet tever-
trouwen.“

Aldus sprak Dr. A. Kuyper Jr. van Vlietin-
gen in den bidstond van de 29 Juni j. l. ge-
houden ge algemeene vergadering der Vereen-
iging tot Christelijke Verzorging van Krankzin-
nigen in Zeeland, van de vereeniging die het
voortrecht had, den 5 en 6 Mei derzes jaars haar
stichting te openen, die den lieflijken naam
„Vredesrust“ draagt. In dien naam lijf reeds
iets uitgedrukt van de veranderde opvattingen
inzake de krankzinnigenverpleging, gelijk dit
ook min of meer het geval is met „Bloemen-
daal“, „Veldwijk“, „Dennenoord“. Dat zijn
geen namen voor oorden van verschrinking;
wel, om met den secretaris van genoemde ver-
eeniging te spreken, van oorden van ellende,
maar dan toch van oorden om ellende te leni-
gen.

Veel meer echter dan de naam, dien onze
christelijke krankzinnigenverpleging dragen, veel
meer ook dan hun uiterlijk aanzien, legt van
de omwenteling der begrippen hun inwendige
inrichting en de behandelwijze, die de kranken
er onder vinden, getuigenis af. Zoo ooch, dat
heeft de christelijke liefdadigheid op dit terrein
in ons land pioniersarbeid verricht. Terwijl de
ruwe methode van voorheen nog niet allerwegen

schijnt verdronken te zijn, staan haar stichtin-
gen daar als het symbool van vooruitgang en
beschaving, als het symbool ook van christelijke
naastenliefde, overvaardigheid en zelfopoffering.

Niet onwaardig zijde de secretaris op de jaar-
vergadering:
De gebouwen, zeker in de eerste plaats noodig,
verteenwoordigen voor uw Bestuur toch slechts
den ruwen omtrek, den levenlozen romp. In
die doode lichamen moest door talrijke beoef-
ningen leven ingeblazen worden. Na den Genees-
heer Directeur, die het verantwoordelijk Hoofd
der Stichting is, en die en gros de Stichting
had te beheren, moest daar voorts ieder op
zijn plaats worden gebracht.

„De administrateur voor de financiële belan-
gen en de huismeester voor den inventaris. De
kok voor het rantsoen en de tuinman voor de
plantage. De machinist voor den wateroren en
de naaijstouf voor de kleding; en dan het
talrijke personeel voor de paviljoenen. Voorts
moest gezorgd worden, dat met het talrijke
personeel ook de benodigdheden om te kunnen
wonen, binnen kwamen.
„Liedtken, bedden, dekens, stoelen en
tafels, lampen, kopjes en bordjes en zoveel
meer. Met deze moest er voorraad zijn van
levensmiddelen en huishoudelijke benodigdheden,
van kleding, allerlei mondvoorraad en
zoo veel meer andere zaken. En indien er iets
is, dat uw Bestuur den afstand heeft leeren
begrijpen, die daar ligt tusschen het tijdeperk,
toen een gansch volk zijn levensonderhoud
ontving door water uit den rotssteen en manna
uit den hemel genoot, en oorten veelverschiden
tijd, dan was het wel de uitrusting van „Vrede-
rust“.“

Hoester aan „Vredesrust“ behoefte was, bleek
uit de mededeelingen, die de voorzitter ter
jaarvergadering, dus nog geen twee maanden
na de opening, doen kon. Reeds toen bedroeg
het getal patiënten 75 (34 mannelijke en 41
vrouwelijke). Twee vrouwen waren overleden.

In dienst waren een huisvader en een moe-
der en een hoofdverpleger-huismoeder, 8
verplegers en 12 verpleegsters. Voor keuken,
huis- en tuindienst waren aanwezig 12 personen,
van welke allen mocht gezegd, dat zij naar de
de mate konner krachten met toewijding in de
zaak der Christelijke verpleging van krankzin-
nigen werkzaam waren.

De godsdienstoefeningen worden des Zondags
gegeleid gehouden. Verschillende predikanten,
Herv. en Geref., door het Bestuur daartoe aan-
gevoerd, gaan daarbij voor. Voor het overige
werd door den Voorzitter zoveel mogelijk de
geestelijke leiding waargenomen: het bezoeken
van personeel en patiënten, het houden van den
maandlijken bidstond, het leiden van be-
grafnissen enz. Sedert enkele weken is de
voorzitter tot geestelijk verzorger benoemd,
gelijk de bladen melden.

Tuans nu we dit schrijven, hebben de con-
stanten reeds het bericht gebracht, dat uitbreiding
van het gesticht noodzakelijk is geworden en
dat daartoe besloten is. Het moge tot droefenis
stemmen, dat er in onzen tijd zoveel krank-
zinnigen zijn, tot dank stemt het, dat de christe-
lijke barmhartigheid bereid staat te zorgen voor
allen, voor wie men op haar een beroep doet.

Officieele Berichten.

De classe Almkerk heeft in hare vergadering
van 18 Nov., gehouden te Werkendam, peremptoir
onderzocht en toegelaten den heer G. M. van
Rennes, beroepen predikant te Dussen.

Namens de classe:

Dr. P. H. DE JONGE, scriba.

Vergadering der classis Ommen,
28 October 1909.

De vergadering wordt op de gebruikelijke
wijze geopend.

Alle kerken zijn wettig vertegenwoordigd.
Het Moderamen bestaat uit de Ds. De Jonge,
preses; Van Heuten, scriba; Goris, assessor.
Voor het persverslag wordt Ds. de Vries
aangewezen.

Nouten worden gelezen.

Het rapport, uitgebracht over de gehouden
kerkvisitatie, gaf stof tot dank.

Ds. de Vries geeft een beschouwing over:
„de wijze van inlichtoefening in onze Geref.
kerken“, waarop eenige gedachtenwisseling volgt.
Aan de kerken van D. wordt in drie toekanten
advies gegeven om met de censuur voort te
varen.

De collecten worden gestort. Tevens wordt
aangekondigd op steun voor den arbeid in
Duitschland.

Enkele kerken spreken over de regeling van
het quorum.

Bij de rondvraag naar art. 41 K. O. vraagt
Hardenberg zedelijke en financiële steun
voor het kerkgebouw te Gramsbergen.

Als constuent van De Krim wordt Ds. Lambers
aangewezen.

Roepende kerk voor de volgende vergadering:
Hardenberg.

De korte notulen worden gelezen.
Na dankzegging door den assessor, sluit de
praeses de vergadering.

Op last der classis:

S. DE VRIES.

Nieuwe-Lenten, 29 Oct. 1909.

Kort verslag van de vergadering der
Geref. Kerken van de classe Klun-
derf, gehouden op 9 Nov. 1909.

1. De vergadering wordt geopend door Ds.
Goris, terwijl gezongen wordt Ps. 134: 2 en
gelezen Hebr. 4: 9 en 2.

2. De praeses benoemt Ds. Donner en oud.
v. d. Pat tot het nazien der credentia's, waaruit
blijkt, dat alle kerken wettig zijn
vertegenwoordigd.

3. Door den praeses worden de Prov. Dep.
ad examina Ds. Goedbloed en Brummelkamp
verwelkomd. Ds. Donner gelukwenscht met de
te ontvangen onderscheiding vanwege H. M.
de Koningin. Ds. Zwiers is als Dienaar des
Woords van Raamsdonk voor 't eerst tegen-
woordig.

4. Naast den praeses, Ds. Goris, hebben
ditting in 't Moderamen: Ds. Zwiers als scriba,
Ds. Ruys als assessor.

5. De notulen der vorige vergadering worden
door Ds. Ruys gelezen en door de vergadering
goedgekeurd.

H. Donner Jr., om ontslag van de kerk te Breda,
naar art. 13 K. O., ondersteund door den
kerkeraad, verleent, met steun van Prov. Dep.,
hoevel met leedwezen, op de meest eervolle
wijze aan Ds. D. emeritaat, ingaande op 1 Dec.
1909, met dankbetuiging voor al zijn arbeid.

De classe spreekt uit, dat Ds. D. blijft behouden
den naam en de ere van Dienaar des Woords.
Hem wordt toegebeden de zegen des Heeren
in zijn nieuwen werkkring op de Stichting
„Vredesrust“ te Bergen-op-Zoom.

8. Een zuster uit Breda verkrijgt gelegenheid
om hare bezwaren tegen de handelingen des
kerkerads in het midden te brengen.

9. Aan 't verzoek van de classe 't-Bosch om
hulp in de vacante kerken Helmond en E'nd-
hoven zal worden voldaan.

10. De kerk van P. ontvangt approbatie in
zake beroepsbrief (pensioengelden).

11. Tot deputaten worden benoemd: Ds. L. G.
Goris als corresp., sec. Ds. A. J. Mulder; quacstor,
oud. H. N. Baasjok; sec. Ds. E. Zwiers. Archief
bew. kerk: Klundert, kerkvisitatoren: Ds. E.
Zwiers en L. G. Goris, sec.: Ds. A. J. Mulder
en A. L. Ruys. Voor examina: Ds. L. G. Goris,
A. J. Mulder en E. Zwiers. Voor hulphb.
kerken: Ds. E. Zwiers, oud. L. Pant en H. Danc.

Voor approb. en loamak. der kerk in Breda en
Zevenbergen. Als corresp. Theol. School Ds. L.
G. Goris.

12. Breda zal op 2 Zondagen vacature-
beurten ontvangen, Willemstad 1 Zondag om
de 3 weken, Moerdijk 1 Zondag. Aan den
quacstor wordt de regeling opgedragen.

13. Als constuent voor Breda wordt benoemd
Ds. Zwiers, voor Willemstad Ds. Munnik.

14. Bij de rondvraag naar art. 41 K. O.
ontvangen Breda en Willemstad advies inake
't beroepingswerk. Bij het afscheid van Ds. D.
op 28 Nov. zal de classe door den constuent
advies inzake twee broeders. Moerdijk sal een
3. mnd. steun worden verleend. Zevenbergen
ontvangt advies ten opzichte van de benoeming
van kerkeradsleden, die elkander zeer na in
den bloede bestaan.

15. De br. Ardan en Schriek worden benoemd
tot nazien der rekening van den quacstor.

16. Raamsdonk sal D.V. 23 Febr. 1910 de
classis samenroepen te Klundert.

17. Aanbevolen wordt door den praeses dezer
winter Rosendaal te helpen in den D. des W.

18. Nadat de praeses een hartelijk afscheids-
woord tot Ds. Donner heeft gericht, 't welk
met een hartelijk woord van dank en aanbeve-
ling door Ds. D. wordt beantwoord, zingt de
vergadering D. d. toe Ps. 121: 4 en sluit de
praeses de vergadering, na dankgebed door Ds.
Donner.

In naam en op last der classis:

A. L. RUYS, h. t. assessor.

Dinteloord, 9 Nov. 1909.

Buitenland.

Duitschland. Strijd tusschen rechts
en links.

In de Berlijnsche bladen kon men dezer
dage het volgende lezen, waaruit blijkt op
welke manier in vele streken de strijd tusschen
de rechten en linkse in de Evangelische
landkerk gestreden wordt.

Enige dagen voor Paschen van het jaar
1907 kwam te Dortmund het zoontje van den
heer Nickel uit de school thuis en verhaalde
den geel 200 wit als een doek, dat de
Oetleher gezegd had, dat alles wat over den
Heere Jesus verteld werd, niets dan „spreekjes“
waren. Dese „Oberlehrer“ was de predikant
Traub. De heer Nickel wilde zich nu persoon-
lijk overtuigen van de gevelens van den pre-
dikant Traub en ging hem daarom hooren, toen
hij op Paschen in de Reynold kerk te Dortmund
predikte. Wat hij toen hoorde, was voor hem,
als belijder van den Christus, bovenmate stultend.
Traub zeide dat hij niet aan de Godheid van
Christus geloofde, noch aan de wonderen, noch
aan de opstanding van den Gekruisigde, zelfs
niet wanneer deze notariel bevestigd werd. In
zijn verontwaardiging schreef de heer Nickel
den predikant Traub daarop een brief, waarin
hij dezen een vijand van het kruis van Christus
noemde, dien de Christelijke kerk in haar
midden niet moest dulden. Hij ging er ook toe
over om den hypermodern predikant bij het
Consistorium en bij den Opperkerkeraad aan te
klagen, welk laatste College na onderzoek er
toe kwam om den heer Traub te kennen te
geven, dat het beter was dat hij zijn ambi-
tie aflegde. Traub was echter daarvoor niet te
vinden.

Daarna verscheen er in de *Vossische Zeitg.*
te Berlijn een lang artikel, waarin de persoon
van den aanklager scherp werd aangevallen.
Nickel was volgens den schrijver in de *Voss.*
Zeitung een „spuithoud“ en „opion“, wiens doen
te brandmerken was. Bij het Consistorium en
bij den Opperkerkeraad had de man afgedaan.
Dit gaf den heer Nickel weer aanleiding, den
redacteur van de *Voss. Zeitg.* en den hoofd-
redacteur van de *Dortmunder Zeitung*, die het
stuk overgenomen had, bij het gerecht aan te
klagen. Dese redacteurs beweerden voor de
rechtbank van het „Schöffengericht“, dat zij
niet beledigden en niets te scherp van den
heer Nickel geschreven hadden; men moest
naar de kerk gaan om gesticht te worden, en
niet om er te spionneeren! De rechtbank was
het echter daarmede niet eens; de heeren
werden tot het betalen van een geldboete van
50 mark veroordeeld. In hooger beroep bevestig-
de de „Strafkammer“ van het „Landgericht“
van Dortmund dit vonnis, en sprak uit dat de
heer Nickel niet uit gebrek aan vroomheid den
predikant Traub was gaan hooren; als geloovig
Christen had hij er zich persoonlijk van willen
overtuigen, hoe de predikant Traub over de
belijdenis der Christelijke kerk dacht. Daarom
kon men den heer Nickel geen onzuivere
bedoelingen ten laste leggen. Nickel heeft als
gevolgrijg man voor zijn recht gestreden.

Wij kunnen ons in dezen afloop verheugen,
al hadden wij liever gezien dat de heer Nickel
zijn klacht niet voor den rechter gebracht had.

Frankrijk. Herdenking van Calvijn
te Parijs. Eene vergadering van
Protestanten van verschillende
richting.

Op den 1sten November werd in het Trocadero
te Parijs het feit herdacht, dat voor vierhonderd
jaar Calvijn geboren werd. Bij deze gedachten-
viering werd niet gebeden; het Woord Gods
werd niet gelezen; er gebeurde niets dat aan
de vergadering een goddienstig karakter ge-
von, of het moest het zigen van psalmen door
een koor zijn. Ongeveer 5000 personen waren
tegenwoordig. De hoogleeraar Doumergue, de
bekende geleerde biograf van Calvijn, sprak
over Calvijn als Fransman; een ander rede-
naar over Calvijn op de Fransche taal; weder

een ander preeste Calvijn als den eigenlijken
indirecten geestelijken vader der bekende
„verklaring van de rechten van den mensch“ in
1789, het beginsel van de groote revolutie in
1789; een vierde spreker gewaarde van hetgeen
Calvijn voor de jeugd had gedaan; de voor-
zitter, Generaal d'Ambois de Larbont, gedacht
de vele trouwe dienaars, welke Frankrijk uit
het kamp der Protestanten sedert den tijd der
Huguenoten gehad had. Het geheel was omlijst
door het zingen van Psalmen, gelijk die in den
tijd der reformatie in Frankrijk aangeheven
werden; welke Psalmen zulk een machtig
propagandamiddel voor de hervorming geweest
zijn. Een koor van 500 zangers onder leiding
van den musicus Haguenia voerde deze Psalmen
op voortreffelijke wijze uit.

Wij betreuen het, dat in Frankrijk Calvijn
ook door vele Protestanten beschouwd wordt, als
de eigenlijke vader van de Fransche revolutie.
Kran het zijn dat de man, die met alle kracht
streefde voor de souveriniteit Gods op elk terrein
des levens, de oorsprong was van de beweging,
die aanbidding van de godin: de menscheijke
rede, in haar banier geschreeven had?

In het eind van October had te Nimes eene
„Algemeene vergadering van het Protestantisme“
plaats. In deze vergadering waren de verschillende
richtingen, waarin het Protestantisme uiteenvalt,
vertegenwoordigd door 80 afgevaardigden. Men
kwam niet bijeen om goddienstige zaken te
bespreken; dit zou tot niets geleid hebben,
omdat men van elkander al te zeer in gevoelen
verschilde; men vergaderde om gemeenschap-
pelijke belangen, op zedelijk en maatschappelijk
gebied te bespreken. Alle Protestanten hebben
er bijvoorbeeld belang bij, dat in Frankrijk
vrijheid van conscientie heersche en dat geen
pornografische literatuur het volk bederve.

Welns, voor die gemeenschappelijke belangen
zullen alle Protestanten zich samen verenigen,
om vereenigd tegen conscientiedwang en onse-
delijkheid te strijden. Wij vragen: zou men zich
niet voor hetzelfde doel ook tot de Roomsche-
gezinden kunnen wenden?

De vergadering besloot eenstemmig te protes-
teeren tegen den gewetensdwang, die op
Madagascar uitgeoefend wordt; men zou die
zaak opnieuw den president minister en den
minister van koloniën op het hart binden. Ook
werd een scheidsrecht ingesteld, tot hetwelk
de gemeenten zich kunnen wenden wanneer er
sich conflictien voordoen, om op die manier
processen voor de rechtbanken te vermijden.
De predikant Babet had een manifest aan alle
Protestanten van Frankrijk opgesteld, dat aan
de gemeenten zal gezonden worden. Men besloot
om de vijf jaren samen te komen.

Gemengd Nieuws.

In Duitschland komen op een miljoen inwoners
aankijk 220 zelfmoorden voor; in Frankrijk 225,
in Zwitserland 221, in Oostenrijk 163, in Engeland
87, in Noorwegen 63, in Italië 56, in Rusland 33,
in Spanje 18. Terwijl overal het getal der zelf-
moorden toeneemt, verminderd dit in Noorwegen
en wel al sedert jaren; het ligt voor de hand aan
te nemen, dat dit te danken is aan het feit, dat
door wettelijke maatregelen en door de medewer-
king van allen die het wel meenen met het Noor-
weegsche volk, de drankucht krachtig beteugeld
werd.

Wat de oorzaken van den zelfmoord betreft, zoo
schrijft de *Allg. Ev. Luth. Zeitg.* wordt de meening,
die in de laatste jaren vooral wortel gescho-
ten had, dat zelfmoord gemeenlijk veroorzaakt
wordt door krankzinnigheid, door de jongste onder-
zoeken van specialisten wederproken.

De hoogleeraar Keller te Kiedl verzichte de
sectie op 200 lijken van zelfmoordenaars, met het
verrassend resultaat dat slechts bij nog geen 6 %
krankzinnigheid als oorzaak voor den zelfmoord
kon geconstateerd worden. Evenzo moet met
den factor van de erfelijkheid volgens den hoog-
leeraar overal weinig bij het roeken naar de oorzaken van
den zelfmoord gerekend worden. Daarentegen werd
geconstateerd, dat bij 47.9 procent alcoholmisbruik
de oorzaak was van den zelfmoord, terwijl bij 34.3
percent acute kortsichtige ziekte daartoe dreef.

Volgens onderzoekingen van den hoogleeraar
Morselli zijn in Duitschland 36 procent van de
gevallen van zelfmoord door misbruik van alcoho-
lische dranken veroorzaakt.

De Generale Synode van de Evangelische kerk
van Pruisen vereenigde zich met